

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Vita Petri Canisii De Societate Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

XI. Collegij Oenipontani initia, res Sociorum Augustæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70957)

proximo, qui fuit à Christo nato CIO.
IO. LX. altera Colonia Oenipontem
est ab eodem Canisio deducta, vti
mox infra ponetur.

COLLEGII OENIPON-
TANI INITIA; AVGVSTÆ
RES SOCIORVM.

*Oenipons
olim Oenc-
briga re-
gia Tyro-
lis.*

CAPVT XI.

Nvmquam sterilis est virtus, præ-
fertim cum eruditionis laude
coniuncta. Ferdinandus Impera-
tor, cognita iam Sociorū industria,
vbiq; suorū salutē cōsulturus, quinq;
regias virgines ex se natas Oenipon-
te educari curabat. His à Canisio for-
matores animarum flagitavit, nec
liberis duntaxat suis, sed oppido to-
ti, & genti salutē allaturus Canisium
euocavit, vt locū Collegio designan-
do circūspiceret; velle se etiam Ty-
rolensib⁹, ne quid detrimēti caperēt,
imò

*Quinq; re-
gia Virgi-
nes Ferdi-
nandi Im-
perat. filia
commen-
datur Ca-
nisio.*

imò plurimum adiuventi provide-
re. Canisius ad Cæsarem subito aduo-
lauit, quod nosset occasionem fron-
te capillatam, nisi mox prenderetur,
facile elabi. Cum Cæsare de Sociorū
domicilio tractat : sumptus annui
assignantur : domus curatur. Regina
à cunabulis religiosissime eductæ, &
ad cultum animi, vitæq; innocentia-
m natæ, vbi semel suam cōscientiæ
fidem Canisio comiserunt, nunquā
à Societate descuere, de quibus in-
fra copiosius erit dicendum ; nisi
fortè singulari volumine illarum vir-
tus depingenda sit. Scripsit de his &
Oenipontanæ sedis exordiis, pro-
gressuq; Canisius ipse Epistolam ad
verbum à me subscriptam.

AD COLLEGIVM OENI-
PONTANVM.

*Postremas ad vos daturus, Charissimi
Fratres, à Prophetico illo dicto ordiar. Nō
nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo
da*

da gloriam. Hoc enim nomen fortis & inexpugnabilis arx est, loquor autem de singulari beneficio vobis diuinitus prestito, quando Catholicus perpetuo princeps & valde laudatus, Ferdinandus Austriacus non modo Viennense & Pragense, sed vestrum etiam Oeniponti Collegium pro sua singulari pietate fundauit, construxit, atq; ditauit.

Adeam rem conficiendam, ego licet indignus, non nihil contuli, cum eiusdem Caesaris essem aliquando Concionator: sed & Coadiutor meus & Collega fuit R. P. Nicolaus

Lanoius qui mecum ad locum Collegij deli-

gendum atq; constituendum istuc profectus

est. Quod institutum sanè multum auxerunt illustres Regina prædicti Caesaris filia,

qua tum Oeniponti magna cum pietatis, pudicitia & virtutis laude florebant. Nec solum suo parente, sed & germano fratri

Archiduci Ferdinando animos addiderunt, ut coeptum hoc opus, quod bonis concionatoribus nō caruit, magis magisque stabiliretur.

Aeternum Christo viuant Margareta, Helena, & Magdalena sorores simul & Regina

Nicolaus

Lanoius

primus

Collegij

Oeniponti

Re-

ctor.

gina ex voto virgines pudicissima nostros
 seculo rarissima Principes, quarum benefi-
 centia non Halense modo sed vestrum quo-
 que Collegium permultum sanè debet. Pro-
 inde vestram admoneo Charitatem, ut be-
 ne precemini huic eximia, regiaque Au-
 striacorum familia, quæ domum vobis non
 modicis sumptibus edificavit, & hortum
 commodum adiunxit, nihilq; deesse susti-
 nuit, quod ad utrumque Tyrolense Colle-
 gium & templum vobis promouendum
 conseruandumq; pertinet. Excolite por-
 rò, ut coepistis, messem Tyrolensem, ac in
 ea cum prospera Domini benedictione per-
 gite laborare. Commendo vobis quoad
 possum, debitæ gratitudinis officium, quod
 non solum supradictis fundatoribus Au-
 striacis, verumetiam aliis quoque patronis
 & amicis, quos Christus non paucos tri-
 buit, sedulo & feliciter exhibere debeat-
 tis. Egregium vobis patet ostium, ad mul-
 tos nobiles & ignobiles, ad magnos & par-
 vos utriusque sexus homines Christo lucrifacien-

faciendos, atque in omni pietatis & virtutis studio, magis magisque confirmandos. Igitur paratam vobis messem, eamque vberem libenter amate & prouehite apud Tyrolenses, nec verbo solum, sed etiam exemplo ad maiora emulanda charismata multorum informate animos, quemadmodum Christus dominus messis & Societatis nostræ institutum, iustaque amicorum expectatio sancta à vobis exigunt & deposcunt, Mihi verò iam emerito velut seni, ac inutili operario haud parum beneficij contuleritis, fratres si Canisii vestri senioris memoriam vestris & sacrificiis & precibus, quæ vestra est in me beneuolentia, crebrò interposueritis, illud, ut spero, procuraturi, ut viui & defuncti primi patris apud vos memoria non intermoriatur. Bene in Christo valete, Patres, fratresque charissimi, ac eam præclaræ vestrae vocationis rationem semper habete, ut professione pauperes, obedientia simplices, spiritu feruentes, & animarum Zelo flagrantes multos in Christo filios generetis ac nutriatis.

Canis-

Canisius, antequam Oenipontem accederet, Viennæ Cæsarem conuenit; inde Pragam, Praga demum in Tyrolim profectus, quod ex literis ad M. Welferum Patriciū Augustanū cælibem accepi, quem ideo suam Sunamitidem vocitabat Canisius, quod sæpè ad illum diuerteret, & paratum ibidem, vt Helisæus apud Sunamitidem, cœnaculum & oratorium haberet. Interea temporis Augustæ nostræ paulatim in cognitionem populi venire, aures præbere suas noxas accusantibus, Eucharistiam propinare, pueritiam præceptis Christianis informare, lites componere, ad ægros visere, aliaq; Societatis munia dies noctesq; fungi, quæ mirificè bonos omnes nobis ad inuidiã etiam quorundam, qui se desertos quiritabantur, deuinxerunt. Nobilissimi quiq; ciues maximè Sociis studebant, præsertim illustres Fuggerorum familiæ omnes, & patriciorum Reipub. principum

*Sociorum
Stilu opera
Augusta.*

cipum, quos nondum impius Lutherus transfuersos egerat, qui nihil magis in optatis habebant, quàm vt è vestigio Sociis templum & domicilium, Auditoribus Muséum conderetur, quæ tamen res tam citò confici minimè potuit. Delectarunt hi labores Pium I V. Pont. Max. Cui fructus operæ Canisij exposuit Cardinalis Otho, à quo incitatus Pontifex, his illi gratulatus est, & simul ad continuandos labores cohortatus.

PIVS PP. IIII.

Dilecte fili, salutem & Apostolicam benedictionem. Ad aures nostras dilecto filio nostro Othone Cardinale Augustano referente, peruenit, quo studio, qua diligentia, qua charitate desistit operam, vt quam plurimos eorum, qui hereticorum fraudibus decepti, à recta religione aberrarunt, in salutis viam reducas; quantum etiam superna cooperante gratia proficias. Magnæ nobis

H conso-

*Litteræ rō-
tificis ad
Canisium.*

lego, des istic

consolationi fuit tam optatus nuntius. Agimus omnipotenti gratias, qui pro sua misericordia tam multas iam, sicut audiimus, per ministerium prædicationis tuæ in Ecclesiam Catholicam reuocarit. Insta fili, ut cœpisti, & enitere, ut quàm maximum animarum lucrum facias. Vrge tam piam, tam sanctam negociationem. Noli defatigari in tam sancto opere sedulitatis tuæ ab eo, cui famularis, id præmium laturus, quod bonis & fidelibus seruis suis promisit. Si quid verò à nobis desideras, quod conferre aliquid posse credas ad animarum salutem, libenti animo, quidquid postulaueris, concedemus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die V. Martij M D. LXI. Pontificatus nostri Anno secundo.

Antonius Florebellus
Iauellinus.

ACA-